

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

เสียงมศว

วารสารสภาคณาจารย์

เล่ม
ปีที่ 2 ฉบับที่ 3

ISSN 0857-05 15

กุมภาพันธ์-มิถุนายน 2527

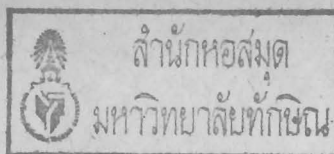

ศึกษา วิรุฬห์ สมปดตา

สภาคณาจารย์กลาง
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1. นายอุทัย ชูธรรมขจร	(บางเขน)	ประธาน
2. นายสมเกียรติ กรีทอง	(ประสานมิตร)	รองประธาน คนที่ 1
3. นายกฤตวิทย์ ดวงสร้อยทอง	(สงขลา)	รองประธาน คนที่ 2
4. นายสันติภาพ กองกาญจนะ	(สงขลา)	สมาชิก
5. นายสมบัติ นพรัก	(พิษณุโลก)	สมาชิก
6. นายสมคิด ศรีสิงห์	(พิษณุโลก)	สมาชิก
7. นายไพบุลย์ ถัมมณี	(มหาสารคาม)	สมาชิก
8. นางมยุรี ภารการ	(มหาสารคาม)	สมาชิก
9. นายเต็ม จันทะชุม	(บางแสน)	สมาชิก
10. นายสวัสดิ์ เรืองวิเศษ	(บางแสน)	สมาชิก
11. นายทวีสิทธิ์ สัทธกร	(ประสานมิตร)	สมาชิก
12. นางพรรณทิพย์ ม้ามณี	(ปทุมวัน)	สมาชิก
13. นายทวีศักดิ์ ศรีเมือง	(ปทุมวัน)	สมาชิก
14. นายยงยุทธ ธนุกฤติ	(บางเขน)	สมาชิก
15. นางนันทวล สกฤตพานิช	(พลศึกษา)	สมาชิก
16. นางระวีวรรณ พันธุ์พานิช	(พลศึกษา)	สมาชิกและเลขาธิการ

โครงการถอดหมายเหตุ
ให้เฉพาะภายในสำนักหอสมุดเท่านั้น

สำนักหอสมุด

มหาวิทยาลัยทักษิณ

เสี้ยวบนศิว

วารสารสภาคณาจารย์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปีที่ 2

ฉบับที่ 3

ISSN 0857 - 0515

กุมภาพันธ์ - มิถุนายน 2527

สารบัญ

	หน้า
บทบรรณาธิการ	1
พระเกียรติและเกียรติคุณ ผู้ได้รับพระราชทานปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ พ.ศ. 2527	3
จดหมายเปิดผนึกจาก อาจารย์ ระพี สาคริก	11
ปัญหาที่ชาวศึกษาศาสตร์ มศว กำลังเผชิญร่วมกัน	16
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จะไปทางไหน	22
มอง มศว สงขลาในอนาคต	28
การสูญเสียอาจารย์มหาวิทยาลัย	33
พฤติกรรมของเหยื่อ "ฟิวเจอร์ ชอร์ค"	49
โครงการจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีการอาหารและ	
โภชนาศาสตร์อีสาน	53
โครงการขยายพิพิธภัณฑสถานวิทยา ของสถาบันทักษิณ	
คดีศึกษา	73
โครงการปทานกรรมศัพท์ทางการศึกษา และจิตวิทยา	108
ผลการหยั่งเสียงประชามติเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ	
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ฉบับ พ.ศ. 2527	110
การอภิปรายเรื่อง "การยุบรวมหาวิทยาลัยเขตกลาง"	120

บทบรรณาธิการ

สวัสดีครับ ท่านผู้อ่านที่เคารพทุกท่าน

หนังสือวารสารเสียง มศว ที่ท่านอ่านอยู่ขณะนี้ได้รับความร่วมมือจากท่านที่เคารพหลาย ๆ ท่าน ผมจึงขอกราบคารวะและขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ปกหน้าที่ท่านเห็นอยู่ขณะนี้ได้รับความกรุณาจาก อาจารย์ชาญชัย อินทรสุณานนท์ มศว พลศึกษา การออกแบบปกของท่านเหมาะสมกับกาลสมัยอย่างยิ่ง เพราะ มศว ของเรานับตั้งแต่แรกตั้งมาจนปัจจุบันนี้ 35 ปีแล้ว จริงอยู่ถึงแม้ว่าเราจะพัฒนาตนเองมาเป็นมหาวิทยาลัยเมื่อ 10 กว่าปีมานี้ก็ตาม แต่การเกิดของ มศว นั้นเกิดมาจากโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง และช่วงนี้เป็นระยะเวลาที่บัณฑิตของ มศว รับพระราชทานปริญญาบัตร ท่านผู้อ่านคงจะเห็นด้วยกับผมว่า แนวความคิดและการออกแบบปกยอดเยี่ยมจริง ๆ

บทความที่น่าสนใจในวารสารเสียง มศว ฉบับที่แล้ว ๆ มา ส่วนใหญ่เป็นบทความเรียงๆ และหนักไปทางวิชาการ มีผู้อ่านหลายท่านกล่าวว่าอ่านแล้วไม่มัน บรรณาธิการก็ยอมรับ ทั้งนี้เพราะเรามีวัตถุดิบอย่างไรเราก็เผยแพร่อย่างนั้น ท่านผู้อ่านต้องการเพิ่มรสอย่างไรโปรดเขียนส่งมา ฉบับนี้ผมตั้งใจจะนำบทความของศาสตราจารย์ ดร. สาโรช บัวศรี ผู้ริเริ่มบุกเบิกปริญญาบัตรให้แก่ผู้ประกอบการ และผู้ก่อตั้งสถาบันของเรา แต่เสียง มศว โชคไม่ดีเพราะสุขภาพของท่านช่วงนี้ไม่ดีเท่าที่ควร เราจึงไม่ได้อ่านบทความของท่าน แต่อย่างไรก็ดีเสียง มศว จะพยายามหาบทความ และข้อเขียนของท่านมาลงให้ท่านได้อ่านในโอกาสต่อไป

ในฉบับนี้ท่านจะพบกับบทความแนวคิดสร้างสรรค์ และชักชวนให้คิดพัฒนาอยู่หลายเรื่อง เช่น “มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จะไปทางไหน” เขียนโดยอาจารย์สมจิต สมัตถพันธ์ ซึ่งเน้นเรื่องการละสิทธิของนิสิตที่เข้าเรียนใน มศว น่าคิดนะครับ “มอง มศว สงขลา ในอนาคต” เขียนโดย อาจารย์กฤตวิทย์ ดวงสร้อยทอง ก็เป็นอีกแนวหนึ่งที่เพื่อนวิทยาเขตทางภาคใต้มีทิศทางที่จะเติบโตในทิศทางดังกล่าว เราคงจะยินดีกับชาว มศว สงขลา “ปัญหาที่

ชาวศึกษาศาสตร์ มศว กำลังเผชิญร่วมกัน” เขียนโดย ผศ. สมควร อภัยพันธ์ คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ท่านเตือนให้ทราบเพื่อร่วมกันแก้ปัญหา บทความนี้เคยพิมพ์เผยแพร่ครั้งหนึ่งแล้วโดยสภาคณาจารย์ มศว ประสานมิตร เสียง มศว เห็นว่า คณะศึกษาศาสตร์มีอยู่ทุกวิทยาเขตน่าจะได้รับทราบปัญหานี้ซึ่งตรงกับเจตนาของท่านคณบดีพอดี จึงนำมาเผยแพร่อีก

“ผลการหยั่งเสียงประชามติเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ มศว ฉบับ พ.ศ. 2525” โดยสภาคณาจารย์กลาง ก็เป็นอีกส่วนหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นแนวความคิดของอาจารย์ส่วนใหญ่จากจำนวนที่ตอบแบบสอบถามที่อยากจะเห็น พรบ. ของสถาบันเราเอื้ออำนวยให้เกิดการพัฒนาเป็นองค์กรที่สมบูรณ์ไม่มโรคแห่งความขัดแย้งอย่างทุกวันนี้ เสียง มศว อยากเห็นทุกฝ่ายใจกว้างเพื่อเห็นแก่นาคตของ มศว ซึ่งทุกคนก็บอกว่ารัก ผลการหยั่งเสียงนี้ ประชาสัมพันธ์สภาคณาจารย์กลางเคยแถลงข่าวไปแล้วแต่ในครั้งนั้นยังได้ผลไม่ครบทุกวิทยาเขต

“การอภิปรายเรื่องการยุบรวมวิทยาเขตกลาง” ก็เป็นปัญหาหนึ่งที่คาราคาซังเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา มศว ทุกวิทยาเขต มีข้อจำกัดหลายตอนที่ท่านผู้อ่านควรแก่การติดตาม การยุบรวมวิทยาเขตกลางนั้นเป็นโคลนติดล้อที่ชลอการเติบโตและการพัฒนา มศว โดยส่วนรวมตั้งแต่เริ่มโครงการจนทุกวันนี้ สมควรที่เราควรจะจัดการอย่างใดอย่างหนึ่งลงไปเสีย เพราะเรื่องนี้มีเสียงพูดว่า ข้ามขั้นตอนนี้ ไม่ผ่านสภามหาวิทยาลัย

เสียง มศว ฉบับต่อไปจะมีหรือไม่ขึ้นอยู่กับเงินสนับสนุนจากบางวิทยาเขตที่ยังไม่จัดส่งไปให้กองบรรณาธิการหวังว่าจะได้พบกับท่านอีก

สวัสดิ์

บรรณาธิการ

ข้อคิดเห็นใดๆ ที่ตีพิมพ์ในวารสารนี้ เป็นของผู้เขียนเท่านั้น ไม่จำเป็นต้องตรงกับความคิดเห็นของสภาคณาจารย์เสมอไป

พระเกียรติคุณและเกียรติคุณ
ผู้ได้รับพระราชทานปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2527
ระหว่างวันที่ 28—30 มิถุนายน 2527

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปี พ.ศ. 2527
สภามหาวิทยาลัยฯ ได้มีมติอนุมัติและมอบปริญญาบัตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์แก่ผู้มีพระราชนิยกิจ และผลงานดีเด่นจำนวน 2 พระองค์ และ 4 ท่าน

เนื่องจากพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒปีนี้ กระทำไม่พร้อมกันเหมือนทุก ๆ ปีที่ผ่านมา ดังนั้นระหว่างวันที่ 28—30 มิถุนายน 2527 จึงมีผู้ได้รับพระราชทานปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ 3 ท่าน ส่วนอีก 2 พระองค์กับ 1 ท่าน มหาวิทยาลัยจะจัดพิธีพระราชทานปริญญาบัตรกิตติมศักดิ์ในเดือน กรกฎาคม ซึ่งเสด็จ มศว. จะนำพระเกียรติคุณและเกียรติคุณเผยแพร่ต่อไปในฉบับหน้า

ต่อไปนี้เป็นเกียรติคุณและผลงานดีเด่นของผู้ที่ได้รับพระราชทานปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ระหว่างวันที่ 28—30 มิถุนายน 2527 คือ

คำประกาศเกียรติคุณ
พลเอกเปรม ติณสูลานนท์
ศิลปศาสตร์ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขารัฐศาสตร์

พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนทหารม้า จาก U.S. ARMY CAVALRY SCHOOL และ ARMY WAR COLLEGE ประวัติการเข้ารับราชการได้เคยดำรงตำแหน่งที่สำคัญ ๆ เช่น เป็นผู้บัญชาการกองทัพนาคี 2 ผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารบก และผู้บัญชาการทหารบก นอกจากนี้ยังได้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง อาทิ ตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม จนถึงตำแหน่งสูงสุด คือ นายกรัฐมนตรี

พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ได้ปฏิบัติหน้าที่ต่อบ้านเมืองด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีความเพียรพยายามและอดุสาหะ ตลอดจนความเสียสละอย่างสูง ในอันที่จะปรับปรุงและเสริมสร้างความเจริญมั่นคงให้แก่ประเทศชาติในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจ สังคม การปกครองและการเมือง ในการปรับปรุงสภาพเศรษฐกิจของประเทศ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ได้เป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งคณะกรรมการร่วมภาครัฐบาลและเอกชน ผลงานนี้ได้ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมากในด้านการจรรโลงเศรษฐกิจของชาติ

ในด้านการบริหารประเทศ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ได้บริหารบ้านเมืองด้วยความสุขุมรอบคอบ สามารถประคับประคองสถานการณ์การเมืองของประเทศให้ราบรื่นตลอดมา สามารถประนีประนอมและลดความขัดแย้งในวงการต่าง ๆ ตลอดจนสามารถระดมกำลังผู้มีความรู้ความสามารถให้มาช่วยกันพัฒนาบ้านเมืองให้เจริญก้าวหน้า

ในด้านการต่างประเทศ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ได้ดำเนินนโยบายเสริมสร้างสัมพันธไมตรีกับผู้นำนานาประเทศ โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างทางลัทธิการเมืองและสภาพสังคมซึ่ง

ก่อให้เกิดผลดียิ่งขึ้นในทางการเมืองระหว่างประเทศ นอกจากนี้ยังได้ส่งเสริมสันติภาพของโลก
รวมทั้งรักษาเสถียรภาพในกลุ่มประเทศอาเซียนอีกด้วย

โดยเหตุที่ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เป็นผู้นำทั้งทางการเมืองและการทหารที่มีความ
ซื่อสัตย์ มีความรู้ ความสุขุมรอบคอบ ได้ปฏิบัติภารกิจอันเป็นประโยชน์ยิ่งแก่ชาติบ้านเมืองใน
ด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจหรือการปกครอง เป็นบุคคลที่ควรแก่การสรรเสริญสมควร
ได้รับพระราชทานปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขารัฐศาสตร์ เพื่อเป็นการประกาศ
เกียรติคุณสืบไป

คำประกาศเกียรติคุณ

นายชวาล แพร่ตกุล

การศึกษาคุณูปกตภิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา

นายชวาล แพร่ตกุล สำเร็จการศึกษาได้รับประกาศนียบัตรประโยคครูพิเศษเมื่อพุทธศักราช 2486 ต่อมาในปีพุทธศักราช 2501 ถึง 2504 ได้รับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาคุณูปกตภิตทางการศึกษา จากมหาวิทยาลัยอินเดียนา ประเทศสหรัฐอเมริกา

นายชวาล แพร่ตกุล เริ่มเข้ารับราชการที่กรมการฝึกหัดครู ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อปีพุทธศักราช 2486 ได้ปฏิบัติราชการด้วยความวิริยะ อุตสาหะ จนได้เลื่อนตำแหน่งราชการสูงขึ้นเป็นลำดับ ทั้งตำแหน่งทางวิชาการ และตำแหน่งบริหาร มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นศาสตราจารย์ และดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จนกระทั่งเกษียณอายุราชการ เมื่อพุทธศักราช 2520

นายชวาล แพร่ตกุล เป็นผู้มีความดีเด่นในด้านการวัดผลการศึกษา นอกจากได้ปฏิบัติการสอนประจำในวิชาการวัดผลการศึกษาแล้ว ยังเป็นผู้บุกเบิกการนำข้อสอบปรนัยมาใช้ในสถาบันการศึกษาของประเทศไทย การนำข้อสอบความถนัดทางการเรียนมาใช้สอบคัดเลือกเข้าเรียนต่อในระดับมหาวิทยาลัย เป็นผู้สร้างข้อสอบมาตรฐานเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความถนัดทางการเรียน ทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ข้อสอบมาตรฐานดังกล่าวนี้ สถาบันการศึกษาต่างๆ ได้นำไปใช้อย่างกว้างขวาง เป็นผู้สร้างแบบสำรวจความสนใจในการประกอบอาชีพ สำหรับกรมแรงงานได้ใช้เพื่อจัดสรรบุคคลให้ทำงานตามความสนใจและความถนัด นอกจากนี้ยังเป็นผู้ทำการวิจัยเป็นจำนวนมากเกี่ยวกับการพัฒนาแบบทดสอบ ทั้งได้เขียนตำราการวัดผลการศึกษาเผยแพร่แก่นิสิตนักศึกษา และครูอาจารย์ทั่วประเทศ

ขณะรับราชการและหลังจากเกษียณอายุราชการแล้ว นายชวาล แพร่ตกุล ได้รับเชิญเป็นอาจารย์พิเศษของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหา-

วิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และยังได้อุทิศเวลาเดินทางไปเป็นวิทยากรอบรมความรู้ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา แก่ครูอาจารย์ที่สอนในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา วิทยาลัยครู และอุดมศึกษาทั่วประเทศไทย โดยมีได้คำนึงถึงความเหน็ดเหนื่อย และสุขภาพของตนเอง นับว่าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถที่อุทิศตนอย่างแท้จริงเพื่อการศึกษาของชาติจึงได้รับปริญญารัชดาฯ ภูษิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ด้วยเหตุที่ นายชวาล แพร่ดกกุล เป็นผู้รอบรู้ในวิชาการวัดผลและประเมินผลการศึกษา เป็นผู้วางรากฐานและพัฒนาวิชาการศึกษาให้แก่ประเทศชาติ มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ จนเป็นที่ยกย่องจากบุคคลในวงการศึกษามาตลอดจนเป็นผู้มีคุณธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพอย่างสูง สภามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จึงเห็นสมควรให้ นายชวาล แพร่ดกกุล ได้รับพระราชทานปริญญาศึกษา ภูษิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาการวัดผลการศึกษาเพื่อเป็นการประกาศเกียรติคุณสืบไป

คำประกาศเกียรติคุณ จำสิบเอก ทวี บุรณเขตต์ ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาศิลปศาสตร์

จำสิบเอก ทวี บุรณเขตต์ สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เมื่อออกจากโรงเรียน ได้ออกมาประกอบอาชีพเป็นลูกจ้าง ทำงานด้านช่างศิลป์ จนอายุ 23 ปี จึงได้สมัครเข้ารับราชการทหารสังกัดฝ่ายยุทธโยธา กองทัพภาคที่ 3 ในระหว่างรับราชการทหาร เคยได้รับการพิจารณาขึ้นเงินเดือน 2 ขั้นติดต่อกันถึง 4 ปี ในพุทธศักราช 2521 ได้ลาออกจากราชการเพื่อประกอบอาชีพด้านช่างศิลป์แต่เพียงอย่างเดียว

จำสิบเอก ทวี บุรณเขตต์ เป็นช่างหล่อโลหะที่มีความสามารถ เป็นที่ยอมรับของวงการช่างศิลป์โดยทั่วไป โดยเฉพาะการหล่อพระพุทธรูปชินราช นับได้ว่างดงามหาผู้มีฝีมือเสมอเหมือนได้ยาก

ผลงานดีเด่น มีอาทิ อนุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราชในกองทัพภาคที่ 3 รูปหล่อนายแพทย์เป็นทูล บุญอิต และภรรยา ในโรงพยาบาลพุทธชินราช พิษณุโลก พระประธานวัดต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศเป็นจำนวนมาก พระพุทธรูป ร.ป.ร. ของกองทัพภาคที่ 3 พระพุทธรูป ม.ว.ก. ของวัดเบญจมบพิตร พระพุทธรูปพระมาลาเบี่ยงของวัดพระศรีมหาธาตุ นอกจากนี้แล้วยังมีผลงานทางด้านจิตรกรรมและประติมากรรมอีกเป็นจำนวนมาก

จำสิบเอก ทวี บุรณเขตต์ เป็นผู้ใฝ่ใจส่งเสริมการศึกษา ให้ความรู้ทางด้านช่างหล่อแก่เยาวชน และบุคคลที่ไม่มีอาชีพ จนสามารถออกไปประกอบอาชีพด้วยตนเองได้ โดยมีได้คิดค่าตอบแทนใด ๆ จำสิบเอก ทวี บุรณเขตต์ ได้รวบรวมโบราณวัตถุจัดเป็นวิทยาทานให้แก่แก่นักเรียน นิสิต นักศึกษา ประชาชน รวมทั้งชาวต่างประเทศ ได้ศึกษาหาความรู้มาเป็นเวลานาน และด้วยความเป็นผู้มีฝีมือเลิศ ทางด้านศิลปะและเชี่ยวชาญในการถ่ายทอดความรู้ จำสิบเอก ทวี บุรณเขตต์ จึงได้รับเชิญเป็นอาจารย์พิเศษ และเป็นวิทยากรตามสถาบันการศึกษาระดับต่าง ๆ

อยู่เนื่อง ๆ นอกจากนี้ยังได้ตั้งมูลนิธิ จำสิบเอก ทวี—พิมพ์ บุรณเขตต์ อันเป็นมูลนิธิส่งเสริมการศึกษาแก่นักเรียนยากจน

จำสิบเอก ทวี บุรณเขตต์ เป็นที่ปรึกษาศูนย์ศึกษาและวิจัยวัฒนธรรมพื้นบ้านหัวเมืองฝ่ายเหนือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพิษณุโลก เป็นอนุกรรมการวัฒนธรรม จังหวัดพิษณุโลก เป็นผู้สนับสนุนโครงการต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อสังคม อาทิโครงการส่งเสริมฟื้นฟูและการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย โครงการส่งเสริมหัตถกรรมพื้นบ้าน

อาศัยเหตุที่ จำสิบเอก ทวี บุรณเขตต์ เป็นผู้ที่มีฝีมือเลิศทางด้านศิลปะดังกล่าวมาแล้วอีกทั้งยังเป็นผู้ใฝ่ใจส่งเสริมการศึกษา บำรุงพระศาสนา บำเพ็ญประโยชน์เพื่อสาธารณชน รวมทั้งทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมไทย ได้เสียสละทั้งกำลังกาย กำลังความคิด และกำลังทรัพย์ โดยมีหวังผลประโยชน์ตอบแทนใด ๆ จำสิบเอก ทวี บุรณเขตต์ จึงเป็นผู้เหมาะสมด้วยประการทั้งปวงที่จะได้รับพระราชทานปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาศิลปะ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อประกาศเกียรติคุณให้ปรากฏสืบไป

จดหมายเปิดผนึกจากอาจารย์ ระพี สาคริก

6 ซอย 41 ถนนพหลโยธิน

บางเขน กท. 10900 โทร. 579-1028

28 มีนาคม 2527

เรื่อง การปรับปรุงโครงสร้างการบริหารมหาวิทยาลัย

เรียน ประธาน ที่ประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัย ฯ

ในระยะเวลาที่ผ่านมาแล้ว มหาวิทยาลัยต่าง ๆ อันถือได้ว่าเป็นสถาบันอุดมศึกษาของส่วนรวม ได้สะท้อนปัญหาในระดับพื้นฐานของการบริหารงาน ออกมาให้เห็นประจักษ์แก่สายตาของบุคลากร ในมหาวิทยาลัยเอง และ แก่บุคคลทั่วไปอันมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของ มีส่วนได้ส่วนเสียกับผลอันเกิด จากปัญหาในมหาวิทยาลัย เป็นระยะ ๆ เสมอมา

การบริหาร เป็นกลไกที่ถือได้ว่าเป็นกุญแจดอกสำคัญดอกหนึ่ง ที่มีผลกระทบต่อการใช้ ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพของการศึกษาซึ่งให้บริการแก่สังคม หากการบริหารงานมี ปัญหาที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขให้ลึกซึ้งถึงสาเหตุ การอุดมศึกษาก็คงจะตกอยู่ในสภาวะซึ่งเปรียบ เสมือน คอขวด ที่เป็นอุปสรรคต่อการบรรลุผลอันเป็นเป้าหมายหลักได้

จากประสบการณ์ในการบริหารมหาวิทยาลัย ซึ่งผู้เขียนได้ผ่านมาแล้ว แม้ว่าอาจไม่มากนัก แต่ด้วยความสำนึกในหน้าที่ของมนุษย์ซึ่งมีอยู่ในจิตสำนึกอยู่บ้าง ได้พิจารณาเห็นว่า แต่ละคนควรมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสิ่งซึ่งเป็นสมบัติของส่วนรวมอย่างไม่ควรเพิกเฉยดูดาย จึงได้เขียนข้อเสนอ นี้มายังท่านเพื่อการพิจารณา

อนึ่ง เมื่อไม่นานมานี้ ผู้เขียนได้เคยเป็นประธานสภาอาจารย์ และเป็นผู้หนึ่งซึ่งมีส่วนร่วมในการริเริ่ม รวมกลุ่ม บรรดาประธานสภาอาจารย์ของมหาวิทยาลัยทั้งหลาย ก่อตั้ง ที่ประชุม ประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยทั่วประเทศขึ้น โดยมีหลักการส่วนหนึ่งคือ เพื่อเปิดช่องทางให้

บุคคลากรในมหาวิทยาลัยซึ่งมิได้อยู่ในตำแหน่งบริหาร แต่เป็นทรัพยากรสำคัญอีกส่วนหนึ่ง และเป็นส่วนใหญ่ของมหาวิทยาลัย ที่ยืนอยู่ในมุมซึ่งมองปัญหาของมหาวิทยาลัยอันเป็นของส่วนรวม ในมุมซึ่งผู้อยู่ในตำแหน่งบริหารอาจมองไม่เห็น ซึ่งแต่ละมหาวิทยาลัยต่างก็มีองค์กรดังกล่าวนี้แล้ว แต่ยังคงอยู่ในสภาวะที่เป็น ตัวใครตัวมัน ขาดระบบที่ประสานกันเข้าสู่ความสมบูรณ์ ช่วยพิจารณาปัญหาต่าง ๆ ซึ่งใหญ่กว่าเพียงสถาบันหนึ่งสถาบันใดจะกระทำได้ เป็นการช่วยเสริมช่องว่าง ส่งผลให้การบริหารงานอุดมศึกษาในระดับรวม มีผลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ปัญหาที่ได้สะท้อนออกมาจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ มักจะเกิดขึ้นในโอกาสที่มีการสรรหาตัวบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งอธิการบดี แต่ถ้าหากจะพิจารณาให้ลึกซึ้งลงไป มิได้หมายความว่า ปัญหา นั้น ๆ อยู่กับการสรรหาบุคคล แต่ได้สะท้อนภาพพื้นฐานของปัญหา นั่นคือ ความเหมาะสมหรือ ขาดดุลอันก่อให้เกิดความเหมาะสมของโครงสร้างที่รองรับอำนาจการบริหารงาน

โครงสร้างการบริหารที่มีอำนาจสูงสุดในการบริหารงานมหาวิทยาลัย ได้แก่องค์กระดะดับสูง คือ “สภามหาวิทยาลัย” เป็นฐานรองรับอำนาจการบริหารมหาวิทยาลัยอย่างสำคัญ หากองค์กรนี้ เปลี่ยนไปจากความเป็นจริงตามยุคตามสมัยแล้ว อาจเกิดความเสียดุล แปรสภาพไปเป็นฐาน อำนาจ แก่กลุ่มบุคคลบางกลุ่มซึ่งได้ โอกาสเข้าไปครอบครองการบริหารไว้ได้

เนื่องจากมหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่รับใช้สังคมในระดับปลายของกระบวนการบริการ การศึกษา มหาวิทยาลัยจึงควรตั้งอยู่บนฐานของปรัชญาของสังคมทั่วไปอย่างสำคัญ เพื่อการเรียนรู้ สังคมและให้บริการได้ตามแนวความคิดและรูปแบบที่สังคมพึงปรารถนา

ในกรณีเช่นนี้ ส่วนหนึ่งขององค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัย จึงน่าจะเป็นส่วนที่เน้นดุล ระหว่างบุคคลากรภายใน และ บุคคลากรภายนอกมหาวิทยาลัย และรองจากนี้ ภายในส่วนที่มาจากภายในเองก็น่าจะได้มีการแบ่งสัดส่วนไว้ด้วยดุลอันเหมาะสมระหว่างบุคคลผู้ถืออำนาจและมี ตำแหน่งบริหาร กับบุคคลากรผู้มิใช่ผู้บริหาร อาจมีการย่อยลงไปอีกส่วนหนึ่งภายในกลุ่มผู้มิใช่ผู้บริหาร คือ เป็นผู้แทนมาจากสภาอาจารย์ส่วนหนึ่ง กับผู้ได้รับเลือกมาจากเสียงทั่วไปอีกส่วนหนึ่ง เพื่อเป็นการถ่วงดุล เพราะแม้แต่สภาอาจารย์เอง ก็อาจได้มาซึ่งสมาชิกภายใต้กฎระเบียบที่ออกโดย กลุ่มผู้บริหาร หรือ อาจถูกกฎเกณฑ์การบริหารงานจำกัดอยู่ในระหว่างที่เป็นสมาชิกสภาอาจารย์ก็ได้

ผู้เขียนจำได้ว่า ในระยะที่ได้มีการรวมกลุ่ม ดังที่ประชุมสภาอาจารย์ใหม่ ๆ นั้น เราได้เคยมีการพูดกันถึง การร่วมกันทำงานเพื่อการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารมหาวิทยาลัย ให้อยู่บนหลักการซึ่งสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและบรรยากาศในมหาวิทยาลัยได้เหมาะสม โดยมีปรัชญาการศึกษาอันแท้จริงเป็นแกนนำและเป็นเป้าหมายหลัก

ในสภาวะการณ์ปัจจุบันนี้ หากจะพิจารณาโครงสร้างบริหารของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง ยังคงตกอยู่ในสภาพ “ต่างคนต่างทำ ต่างคนต่างอยู่” มหาวิทยาลัยบางแห่งได้มีการปรับปรุงโครงสร้างมาแล้ว โดยอาศัยจังหวะซึ่งเหมาะสม ทำให้การบริหารงานราบรื่นพอสมควร แต่บางมหาวิทยาลัยและคิดว่า ไม่น้อยกว่า สองสามแห่งขึ้นไป ยังคงมีโครงสร้างซึ่งเก่าแก่มาก ทั้ง ๆ ที่สภาวะความเป็นจริงในมหาวิทยาลัยนั้น ๆ ได้เปลี่ยนแปลงมาแล้วอย่างมากมาย ทำให้เกิดความไม่เหมาะสมกับสภาวะการณ์ปัจจุบัน และในสภาวะช่องว่างระหว่างกฎหมายกับข้อเท็จจริงดังกล่าว ที่ได้เปิดโอกาสให้ กลุ่มผู้บริหารในมหาวิทยาลัยบางแห่ง สร้างกลุ่มฐานอำนาจเพื่อรองรับตนเอง หรืออาจเรียกว่า “ความเป็นเจ้ายุทธจักร” ลงรากฝังโคนแน่นหนายิ่งขึ้นอย่างไม่สนใจกับความเสื่อมโทรมของมหาวิทยาลัยบนหน้าที่ ในการให้บริการแก่สังคม

เมื่อมีการสรรหาตัวบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งอธิการบดี ก็อาจผ่อนปรนให้มีการสรรหาตามพิธีการพอเป็นพิธี แต่เมื่อถึงเวลาที่ต้องใช้อำนาจตามกฎหมาย ได้สะท้อนการไม่นำพากับความเห็นของประชากรทำให้เกิดบรรยากาศ ตูกล้าย ๆ กับการเล่นละครหลอกสังคมภายนอกกลุ่ม แรงสะท้อนซึ่งส่งผลกระทบต่อประชากรอันเป็นทรัพยากรหลักก็คือ เกิดความเหนื่อยหน่าย ท้อแท้ และยังทำลายแรงซึ่งจะรวมพลังต่อสู้ให้อ่อนลงเป็นเงาตามตัว จึงมีทางเลือกเพียงทางเดียวคือ หนีอิทธิพลยุทธจักร ไปทำงานที่อื่น คนที่อยู่ก็เย็นชา ละวางการคิดริเริ่มในการสร้างสรรค์งานต่อไป บรรดาจึงตกอยู่ในสภาวะที่เป็น “เซ้าซาม เย็นซาม” หรือ หลบหลีกแอบแฝงไว้ด้วยกิจส่วนตัวมากขึ้นเป็นลำดับ ซึ่งจะโทษบุคคลเช่นนี้ โดยตรงโดยไม่พิจารณาปัญหาพื้นฐานที่มาย่อมไม่ชอบด้วยเหตุผล

ในสภาวะดังกล่าวแล้วอีกเช่นกัน ที่ บุคคลดี มีความสามารถ และมีเจตนาormanทำงานเพื่อส่วนรวม ย่อมรู้สภาวะการณ์ลึกซึ้งซึ่งพอว่า แม้จะเข้าไปบริหารงาน ก็คงจะถูกปิดกั้นไว้ด้วยอิทธิพลแห่งยุทธจักรหากจะคิดแก้ไขปรับปรุงโครงสร้าง ก็คงจะได้รับการปกป้องไว้โดยกลุ่มผลประโยชน์ จนตกอยู่ในสภาวะที่ขาดความร่วมมือหรือขัดขวาง นับเป็นการสูญเสียเวลาและความรู้ความสามารถ

อันมีคุณค่า จึงหาตัวบุคคลผู้ซึ่งบุคคลากรภายในและภายนอกแต่ละสถาบันเห็นว่า จะเป็นความหวังในการช่วยแก้ปัญหาด้วยความมั่นใจได้ สมัครงใจเข้ามาทำงานในตำแหน่ง เพราะประเด็นอันเป็นพื้นฐานของปัญหา มิได้อยู่ที่การได้บุคคลดี เป็นความสำคัญอันดับแรก

สภาวะการณ์ดังได้กล่าวมานี้ เมื่อได้เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัย หากไม่ได้รับการแก้ไขอย่างลึกซึ้งถึงพื้นฐานและจริงจัง ย่อมทำให้เกิดแนวโน้มของความเสื่อมโทรมแก่มหาวิทยาลัยนั้น ๆ ลงไปเรื่อย ๆ ไม่ว่า สถาบันการศึกษานั้น จะเป็นสถาบันใด อยู่ที่ไหน ก็ตามที่

ผู้เขียนจำได้ดี และเชื่อว่า การที่สภาอาจารย์มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ได้รวมตัวกันเป็นองค์กรร่วมกันก็เพื่อการร่วมกันแก้ปัญหาและคิดพัฒนาสิ่งที่เบ็นปัญหาซึ่งอยู่บนหลักการของส่วนรวม สมาชิกที่ประชุมประธานสภาอาจารย์ของแต่ละสถาบันซึ่งมาร่วมในองค์กรนี้ ได้คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมอันเป็นแกนหลักของความเจริญของแต่ละสถาบัน มากกว่าการคำนึงถึงสถาบันที่ตนสังกัดโดยตรงเป็นหลักใหญ่

อนึ่ง แม้อาจจะมีความรู้สึกอยู่บ้างว่า บรรยากาศและปัญหาของแต่ละสถาบัน มีความผิดเพี้ยนกันไป แต่ผู้เขียนมีความเห็นว่า ถ้าหากการพิจารณาเพื่อดำเนินการเรื่องนี้ เริ่มต้นด้วยการหาระบบและรูปแบบขั้นพื้นฐาน ก้าวไปตามขั้นตอนของเหตุและผล แทนการก้าวเข้าไปจับสิ่งที่เป็นปลายเหตุโดยตรงก็น่าจะเป็นความหวังให้มองเห็นแนวทางได้บ้าง เพราะด้วยระบบและรูปแบบที่มีเหตุผลและหลักการย่อมสะท้อนให้เห็นปัญหาได้เป็นขั้นตอนเช่นกัน

ประการแรก ควรจะได้มีการศึกษาและทบทวน ปรัชญาอุดมศึกษาที่แท้จริง เพื่อใช้เป็นฐานร่วมได้ทุกสถาบัน และสามารถใช้เป็นเป้าหมายหลักในการพัฒนามหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง มุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน ไม่ว่ามหาวิทยาลัยนั้น ๆ จะเน้นสาขาวิชาใด มีสภาวะทางวัตถุเป็นอย่างไร ย่อมเป็นเรื่องที่ลงไปสู่รายละเอียด

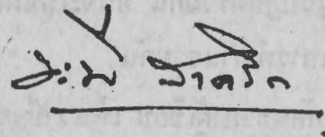
ประการที่สอง ควรจะได้มีการจำแนกมหาวิทยาลัยออกเป็นกลุ่ม ตามสภาวะและรูปแบบของปัญหาจริงฉีกด้วยปรัชญาการบริหารงาน ของแต่ละมหาวิทยาลัย ซึ่งอาจตกอยู่ในสภาพที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน

ประการที่สาม เมื่อเราสามารถจำแนกกลุ่มมหาวิทยาลัยได้ อาจช่วยให้สามารถวิเคราะห์ปัญหาของแต่ละกลุ่มได้ลึกซึ้งถึงรายละเอียดพอสมควร ในมุขกลับ ย่อมสามารถหาประเด็นซึ่งกำหนดโครงสร้างอันเหมาะสมได้ตามสภาวะและกาลเวลา

ตามหลักการที่ได้เสนอมานี้ ผู้เขียนเห็นว่า ปัญหาซึ่งได้ถูกปล่อยปละละเลยมาเป็นเวลานานพอสมควร ได้ทำให้กลุ่มบุคคลากรภายในมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งซึ่งเผชิญปัญหาหนักยิ่งขึ้นเป็นลำดับ จนไม่อาจช่วยตัวเองได้ การหวังกลุ่มผู้บริหารผู้มีอำนาจ กระทำการ ในสภาพที่มีแนวโน้มสวนทางกันกับผลประโยชน์ ย่อมเป็นไปได้ยากมาก ในประเทศไทย มีสถาบันอุดมศึกษาเกิดมากขึ้นเรื่อย ๆ มา การปล่อยปละละเลย ต่อปัญหาของส่วนรวม ให้อยู่ในสภาพ ตัวใครตัวมัน ย่อมเป็นผลเสียหายแก่ส่วนรวมหนักยิ่งขึ้นเป็นลำดับโดยไม่มีกำหนดหยุดยั้งได้

การสัมมนาเรื่อง “ปัญหาอันเกิดจากโครงสร้างการบริหารงานมหาวิทยาลัย” น่าจะเป็นการเปิดฉากที่ดีสิ่งหนึ่ง ซึ่ง ที่ประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยไทย ควรพิจารณาดำเนินการเป็นจุดเริ่มและเป็นการสร้างฐานเพื่อการก้าวต่อไปในอนาคตตามขั้นตอนซึ่งควรจะทำต่อไปในอนาคต

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นายระพี สาคริก)

ปัญหาที่ชาวศึกษาศาสตร์ มศว กำลังเผชิญร่วมกัน

สมควร อภัยพันธุ์*

สิ่งแรกของการแก้ปัญหา ก็คือการยอมรับว่ามีปัญหา

ผู้เขียนมีความเชื่อว่า การที่ชาวศึกษาศาสตร์จะร่วมมือกันสร้างสรรค์คณะศึกษาศาสตร์ มศว อันเป็นที่รักยิ่งของเรา ให้เจริญก้าวหน้าไปในทิศทางที่ถูกต้อง เหมาะสมกับสภาพของตนสอดคล้องกับความต้องการทางสังคม และมีความเป็นไปได้สูงตามสภาพความจริงนั้น สิ่งแรกที่จะต้องทราบก่อนก็คือ ในปัจจุบัน คณะศึกษาศาสตร์ มศว กำลังเผชิญปัญหาสำคัญอะไรบ้าง เพื่อจะได้ร่วมรับรู้และวางแผนปฏิบัติร่วมกัน อันจะเป็นผลทำให้เกิดความพร้อมเพรียงเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน และมีเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน

ตามที่สนะของผู้เขียน เห็นว่าปัจจุบันคณะศึกษาศาสตร์ มศว กำลังเผชิญปัญหาหลายประการ จะขอยกขึ้นมากล่าวสักสามประการ รวมทั้งแสดงความคิดเห็นแนวทางแก้ปัญหาโดยลำดับ

1. ปัญหาที่เกิดจากผลกระทบของความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการศึกษา

1.1 อดีต ปัจจุบัน และอนาคต

แต่เดิม วิทยาลัยวิชาการศึกษา ซึ่งเป็นต้นกำเนิดของคณะศึกษาศาสตร์ในปัจจุบันนั้นเป็นสถาบันแห่งแรกและแห่งเดียวที่ให้การศึกษาถึงระดับปริญญา แก่ผู้ประกอบอาชีพทางการศึกษาในปัจจุบันจะยอมรับการแข่งขันหรือไม่ก็ตาม เราไม่มีทางเลือกเป็นอย่างอื่น สถาบันการศึกษาที่ผลิตบัณฑิตเช่นเดียวกับเรา ได้เกิดขึ้นมากมาย ได้แก่วิทยาลัยครู ซึ่งมีถึงสามสิบหกแห่งและเปิดหลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษาทุกแห่ง มหาวิทยาลัยระบบปิดแทบทุกแห่ง และมหาวิทยาลัยระบบเปิดอีกสองแห่งซึ่งผลิตบัณฑิตโดยไม่จำกัดจำนวน

* ผศ. สมควร อภัยพันธุ์

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ คนปัจจุบัน

สถานการณ์ดังกล่าวมานี้ ย่อมมีผลกระทบต่อการผลิตบัณฑิตของเจ้าเก่าคือ คณะศึกษาศาสตร์ มศว อย่างไม่มีทางหลีกเลี่ยงได้ ตลาดแรงงานของบัณฑิตที่จบการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์ มศว นับวันจะแคบลงทุกที ลูกค้ายายใหญ่ของเราคือกระทรวงศึกษาธิการก็ผลิตสินค้าตัวเองเสียแล้ว ดังนั้นหากชาวศึกษาศาสตร์ มศว พวกหนึ่งนอนใจ เหมือนกระต่ายที่นอนหลับอยู่ใต้ต้นตาล ไม่ร่วมมือร่วมใจกันชวนช่วยปรับปรุงให้คณะศึกษาศาสตร์ของเราก้าวไปทันความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการศึกษาที่เกิดขึ้นแล้ว อาจถึงจุดดับโดยไม่มีใครตั้งใจมา ก็เป็นไปได้

1.2 ยุทธศาสตร์ในการแก้ปัญหา

ก่อนอื่น ต้องยอมรับความจริงว่า การแข่งขันการผลิตเป็นเรื่องปกติธรรมดาของสังคมยุคปัจจุบัน การแข่งขันกันควรเป็นเหตุให้เกิดกำลังใจต่อสู้ แทนที่จะเกิดความท้อถอย

“คุณภาพ” ของบัณฑิตที่จบจาก มศว เป็นกุญแจดอกสำคัญของการแก้ปัญหา เราจะต้องช่วยกันปรับปรุงแก้ไขในสิ่งที่สมควรได้รับการแก้ไข และเน้นสิ่งที่เราทำดีอยู่แล้วให้หนักยิ่งขึ้น ขอยกตัวอย่าง เช่น

1.2.1 ขบวนการคัดเลือกนิสิต

ถ้าจะให้บัณฑิตที่จบจากคณะศึกษาศาสตร์ มศว มีคุณภาพไม่น้อยหน้าบัณฑิตที่จบจากสถาบันอื่น สิ่งแรกที่ต้องให้ความสนใจ คือขบวนการคัดเลือกนิสิต ผู้ที่เข้ามาเรียนเพื่อประกอบอาชีพเป็นครูนั้น ควรเป็นผู้เรียนดี มีความตั้งใจอยากประกอบอาชีพครู ไม่ใช่บุคคลที่หลีกคัตจากอาชีพอื่นจึงจำใจต้องมาเป็นครู บางคนใช้สถานศึกษาของเราเป็นศาลาพักร้อนเพื่อเตรียมตัวไปท้อตนบุคคลเหล่านี้ก่อให้เกิดปัญหาตามมามากมาย โดยเฉพาะปัญหาความสูญเสียทางการศึกษา

1.2.2 ขวัญ และ กำลังใจในการทำงาน

คุณภาพของบัณฑิตย่อมเป็นสัดส่วนโดยตรงกับคุณภาพ และขวัญ กำลังใจ ในการทำงาน ของอาจารย์ ตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกคน ในสมัยเป็นนิสิต ผู้เขียนได้ฟังคำสอนของท่าน ศาสตราจารย์ ดร. สาโรช บัวศรี กล่าวเป็นเชิงให้ข้อคิดว่า “สถาบันใด จะมีความเจริญยิ่งใหญ่ไปกว่า ความรู้ ความสามารถของกลุ่มบุคคลที่ประกอบเป็นสถาบันนั้น หาได้ไม่” ในฐานะที่ผู้เขียนมีหน้าที่รับผิดชอบเป็นผู้บริหารงานคนหนึ่งของคณะศึกษาศาสตร์ในปัจจุบัน จึงถือเป็นหน้าที่ที่จะ

ต้องอำนวยความสะดวกในการทำงานของอาจารย์และบุคลากรทุกท่าน เท่าที่สติปัญญาและทรัพยากรทั้งด้านมนุษย์และทรัพย์สินที่มีอยู่จะอำนวยให้ เช่น

- (1) ปรับปรุงห้องเรียนให้มีความสะดวกในการใช้อุปกรณ์ และสื่อการสอนที่ทันสมัย ตลอดจนจัดบริการให้อาจารย์ได้รับความสะดวกในการผลิตอุปกรณ์เพื่อการสอน
- (2) ปรับปรุงห้องพักอาจารย์ให้ทุกคนได้มีห้องทำงานที่เป็นสัดส่วนพ้นจากสิ่งรบกวนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
- (3) พยายามจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ การสอนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
- (4) ส่งเสริมงานวิชาการ เช่น การเขียนตำราและคำสอน โดยมีโครงการปรับปรุงบริการการพิมพ์ ตำราและคำสอนให้มีประสิทธิภาพและเป็นปกแผ่นยิ่งขึ้น
- (5) ส่งเสริมงานวิจัย โดยจัดให้มีการอบรมหรือสนับสนุนการไปรับการศึกษ และอบรมงานด้านวิจัย
- (6) อำนวยความสะดวกในงานธุรการโดยเฉพาะการพิมพ์สิ่งต่าง ๆ ที่เป็นงานของภาควิชาและอาจารย์ เช่น รายงานการประชุม ข้อสอบ โครงการต่าง ๆ ฯลฯ ทั้งนี้โดยเพิ่มอัตราค่าจ้าง และอุปกรณ์การพิมพ์เท่าที่สามารถทำได้
- (7) ส่งเสริมให้อาจารย์และบุคลากรอื่น ๆ ของคณะ ให้เพิ่มพูนความรู้ความสามารถ โดยการเข้าร่วมในการสัมมนา สนับสนุนให้การศึกษาต่อทั้งในและนอกประเทศ ทั้งนี้โดยประสานงานกับฝ่ายกิจการพิเศษและต่างประเทศของมหาวิทยาลัย และแหล่งความช่วยเหลืออื่น ๆ

1.2.3 ความรู้คู่ความประพฤติ

คุณภาพของนิสิต มิได้ขึ้นอยู่กับความรู้แต่เพียงอย่างเดียว คนมีความรู้ดีแต่ด้อยจริยธรรมนั้น ไม่ผิดอะไรกับรถยนต์ที่มีกำลังแรงของเครื่องยนต์ดี แต่เครื่องบังคับทิศทางและจังหวะของการเดินทาง คือ พวงมาลัยและห้ามล้อ มีความบกพร่อง ย่อมเป็นอันตรายแก่ผู้ขับขี่ และผู้โดยสารอย่างยิ่ง ผู้เขียนจึงถือเป็นนโยบายที่จะต้องให้ผู้รับผิดชอบในการอบรมสั่งสอนนิสิต ถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องอบรมสั่งสอนศิษย์ให้เป็นผู้มีความรู้ ควบคู่กับความประพฤติที่ดีด้วย โดยเฉพาะการมีวินัยในตนเอง รู้จักควบคุมตนเองให้ทำในสิ่งที่ถูกต้องกับเวลาและสถานที่

อย่างไรก็ดี สิ่งที่กำลังมานี้ จะสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายได้ก็ด้วยความร่วมมือ และรู้สึกรับผิดชอบในหน้าที่ของอาจารย์ทุกท่านที่จะต้องช่วยกัน โดยการประพัตินเป็นตัวอย่างที่ดี และใช้วิธีการที่เหมาะสมกับผู้เรียนระดับอุดมศึกษา

เมื่อผู้เขียนกล่าวถึง การปรับปรุงคุณภาพนั้น หาได้หมายความว่าในปัจจุบันการผลิตของเราไม่มีคุณภาพ อย่างไรก็ดี คุณภาพของผลผลิตนั้น มีลักษณะเป็นเชิงสัมพัทธ์ ในขณะที่สถาบันการศึกษาแห่งหนึ่งผลิตบัณฑิตด้วยคุณภาพคงเดิม แต่อีกสถาบันหนึ่งได้ปรับปรุงคุณภาพผลผลิตให้ดีขึ้นโดยลำดับ สถาบันแห่งแรกจะต้องประสบปัญหาความอยู่ (ไม่) รอดอย่างแน่นอน การปิดโรงงานผลิตรถยนต์บางแห่งในยุโรปและอเมริกา ในขณะที่โรงงานผลิตรถยนต์ของญี่ปุ่นขายการผลิตขึ้นโดยลำดับ เป็นอุทราหรณ์เตือนสติได้เป็นอย่างดี

1.2.4. การปรับปริมาณการผลิต

ผลสืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการศึกษาจึงทำให้รูปแบบการผลิตแต่เดิมของคณะศึกษาศาสตร์ มศว ต้องมีการปรับปริมาณการผลิตในแต่ละสาขาวิชา และแต่ละระดับการศึกษาเพื่อความเหมาะสม เช่นจะต้องเพิ่มการผลิตบัณฑิต ระดับสูงกว่าปริญญาตรีมากขึ้น และลดการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีให้น้อยลง โดยเฉพาะสาขาที่ผู้เรียนจบไปแล้วหางานทำไม่ค่อยได้ ในขณะเดียวกันก็เพิ่มสาขาวิชาที่เป็นที่ต้องการเช่น ครูที่สามารถสอนวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ หรือครูที่ไปทำงานเกี่ยวกับการผลิตหนังสือเรียนให้มากขึ้น

1.2.5 เน้นการเรียนการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนช่วยตนเอง แก้ปัญหา รู้จักปรับตัว

ไม่ว่าจะปรับปรุงด้านคุณภาพและปริมาณสักปานใดก็ตาม ผู้เขียนเชื่อว่าอัตราที่จะรับบุคลากรทางการศึกษา ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ก็จะไม่เพียงพอกับจำนวนบัณฑิตซึ่งสถาบันต่าง ๆ พวกกันผลิตออกมาอย่างท่วมท้น บัณฑิตส่วนหนึ่ง (ซึ่งมีจำนวนไม่น้อย) จะต้องไปประกอบอาชีพที่มิได้เรียนมาโดยตรง ฉะนั้น การฝึกนิสิตให้คล่องแคล่วทั้งด้านการเรียนและการทำกิจกรรมอยู่ตลอดเวลา จะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ในการแก้ปัญหา สามารถช่วยตนเอง มีการตัดสินใจที่เหมาะสม อันเป็นคุณสมบัติที่ต้องการ ไม่ว่าจะประกอบอาชีพใดก็ตาม ผู้เขียนได้เคยพบเพื่อนและศิษย์หลาย

คนที่ประกอบอาชีพทางธุรกิจ กฎหมาย การค้า ฯลฯ ประสบความสำเร็จในอาชีพ โดยนำวิชาการ และประสบการณ์ที่ได้รับจากการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ไปใช้เป็นประโยชน์ จนประสบความสำเร็จในอาชีพที่เขาประกอบอยู่ได้เป็นอันมาก

2. ปัญหาที่เกิดจากความจำกัดด้านงบประมาณ

2.1 สภาพปัญหา

ในปัจจุบัน รัฐบาลมีปัญหาด้านงบประมาณที่ต้องรับภาระการศึกษาระดับอุดมศึกษาอย่างหนัก ผู้มีอำนาจจัดสรรงบประมาณ จึงให้ความสำคัญของการให้การศึกษาในวิชาชีพที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานมากกว่าวิชาชีพที่มีผู้เรียนเกินความต้องการ คณะศึกษาศาสตร์เป็นคณะที่มีอันดับความสำคัญต่ำกว่านี้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ยังเป็นมหาวิทยาลัยที่มีหลายวิทยาเขต จึงเข้าตำรา “ลูกมากยากจน” งบประมาณใช้ไปในเรื่องเงินเดือนและค่าจ้างของบุคลากรเสียเป็นส่วนใหญ่เหลือเป็นงบประมาณสำหรับใช้ในการพัฒนาน้อยมาก

2.2 ยุทธวิธีในการแก้ปัญหา

2.2.1 มีวิธีที่ดีในการจัดทำงานงบประมาณ ในการจัดทำงานงบประมาณจะต้องมีการเตรียมตัวอยู่ตลอดเวลาและเตรียมการอย่างต่อเนื่อง มีการวางนโยบายที่สอดคล้องตามต้องการอย่างแท้จริง มีการจัดทำโครงการให้ตอบสนองนโยบาย มีการศึกษาข้อมูลอย่างละเอียดถูกต้อง มีการประสานงานกับฝ่ายวางแผนและพัฒนาของมหาวิทยาลัย เหล่านี้เป็นต้น

2.2.2 ^{๑๑}ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน มหาวิทยาลัยมีศักดิ์และสิทธิ์ที่จะจัดการศึกษาและให้บริการทางวิชาการแก่บุคคลทุกระดับ ทั้งในและนอกร่วมมหาวิทยาลัย ฉะนั้นถ้าแต่ละภาควิชาของคณะศึกษาศาสตร์มีความสนใจและพยายามริเริ่มโครงการต่าง ๆ ที่จะให้การศึกษาอบรมกับบุคคลภายนอก ร่วมมหาวิทยาลัยโดยการจัดฝึกอบรม หรือจัดสัมมนาทางวิชาการก็จะมืองานทำล้นมือ ทั้งนี้หมายถึงการจัดบริการทางวิชาการเหล่านี้จะต้องจัดอย่างมีคุณภาพ ทำให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาหรือรับการอบรม รู้สึกว่าเขาได้ผลลัพธ์คุ้มค่ากับเวลาและทุนทรัพย์ที่ลงทุนลงแรงไป

2.2.3 ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน

คณะศึกษาศาสตร์อยู่ในฐานะได้เปรียบที่มีบุคลากรที่ทรงคุณวุฒิอยู่เป็นอันมาก เมื่อเทียบกับสถาบันการศึกษาอื่นในระดับเดียวกัน ฉะนั้นถ้าแต่ละหน่วยงานในคณะสามารถริเริ่มจัดทำโครงการที่จะเป็นประโยชน์แก่สังคมอย่างแท้จริงแล้ว เชื่อว่าจะได้รับการสนับสนุนจากภาคเอกชน โดยเฉพาะศิษย์เก่าที่ออกไปประสบความสำเร็จอาชีพ เป็นแน่นอน

3. ปัญหาที่เกิดจากโครงสร้างของ มศว

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นมหาวิทยาลัยที่มีพื้นที่อยู่ในวิทยาเขตต่าง ๆ ถึงแปดแห่ง ในปัจจุบันพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยที่บังคับใช้อยู่ยังไม่รับกับสภาพเป็นจริง ทำให้การบริหารงานของคณะศึกษาศาสตร์ ยากที่จะเป็นไปอย่างเสมอหน้ากันทุกวิทยาเขต อย่างไรก็ตามการแก้ปัญหาเรื่องนี้เป็นหน้าที่ของผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัย ทบวงมหาวิทยาลัย และเหนือขึ้นไปโดยลำดับที่จะต้องดำเนินการแก้ไขพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย สอดคล้องสภาพความเป็นจริง และเกิดความเสมอภาคกันในการบริหารงานของทุกวิทยาเขตในมหาวิทยาลัยเดียวกัน

ส่งท้าย

ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาทั้งหมดที่กล่าวมานี้ จะสำเร็จได้ด้วยความร่วมมือของทุกคนที่ประกอบกันคณะศึกษาศาสตร์ มีตั้งแต่ ครู อาจารย์ ข้าราชการ นิสิต ตลอดจนคนงานทุกคน รวมทั้งผู้บริหารระดับสูงทั้งในและนอกมหาวิทยาลัยอันได้แก่ทบวงมหาวิทยาลัย และสำนักงานประมาณและอื่น ๆ ตลอดจนผู้หวังดี จากภาคเอกชนทั้งในและนอกประเทศด้วย.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จะไปทางไหน

สมจิต สมัตตพันธุ์ *

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒนับได้ว่าเป็นมหาวิทยาลัยที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย มีถึง 8 วิทยาเขต กระจายอยู่ตามภาคต่าง ๆ มีประวัติแตกต่างจากมหาวิทยาลัยอื่น คือเริ่มจากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ได้รับประสาทปริญญามาแล้วครบ 3 ทศวรรษ ในปี 2527 นี้ เป็นมหาวิทยาลัยที่ค่อนข้างจะเก่าแก่ วิทยาลัยวิชาการศึกษา มีประวัติดีเด่นที่สุดในทางการผลิตบุคลากร เพื่อไปประกอบอาชีพทางการศึกษา แม้ในปัจจุบันนี้ คณะการศึกษาก็ยังเป็นคณะใหญ่ที่มีนิสิตมากที่สุด รองลงมาก็เป็นคณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ ตามลำดับ ดังสถิติจำนวนนิสิตในปี 2526 ดังนี้

คณะศึกษาศาสตร์	8,863	คน
คณะมนุษยศาสตร์	1,165	คน
คณะสังคมศาสตร์	729	คน
คณะวิทยาศาสตร์	902	คน

ผู้เขียนรู้สึกไม่สบายใจอย่างยิ่งเมื่อได้รับข้อมูลบางประการ โดยเฉพาะข้อมูลที่ว่าด้วย “การสละสิทธิ์การศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ปี 2522—2524” ของสำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ ดังตารางที่ 1 และที่ 2 ต่อไปนี้

* สมจิต สมัตตพันธุ์ หัวหน้าภาควิทยาศาสตร์ทั่วไป คณะวิทยาศาสตร์ มศว.

ตารางที่ 1 จำนวนผู้สละสิทธิ์และอัตราการสละสิทธิ์ของผู้สละสิทธิ์ก่อนเข้าเรียน จำแนกตาม
สถาบันปีการศึกษา 2522—2524

สถาบัน	ปีการศึกษา 2522			ปีการศึกษา 2523			ปีการศึกษา 2524		
	จำนวน ที่รับได้	จำนวน ผู้สละสิทธิ์	อัตราการ สละสิทธิ์	จำนวน ที่รับได้	จำนวน ผู้สละสิทธิ์	อัตราการ สละสิทธิ์	จำนวน ที่รับได้	จำนวน ผู้สละสิทธิ์	อัตราการ สละสิทธิ์
จุฬาลงกรณ์	2,975	177	5.9	3,080	159	5.2	3,086	69	2.2
เกษตรศาสตร์	2,123	151	7.1	2,262	139	6.2	2,249	132	5.9
ขอนแก่น	545	28	5.1	602	34	5.7	607	158	26.0
เชียงใหม่	1,181	98	8.3	1,287	146	11.3	1,226	192	15.7
ธรรมศาสตร์	1,935	100	5.2	1,970	137	7.0	1,920	127	6.6
มหิดล	844	53	6.3	854	46	5.4	884	48	5.4
ศรีนครินทรวิโรฒ	1,553	370	23.8	1,571	391	24.9	1,595	426	26.7
ศิลปากร	521	60	11.5	510	50	9.8	520	65	12.5
สงขลานครินทร์	603	68	11.3	553	151	27.3	614	126	20.5
พระจอมเกล้า	634	22	3.5	664	22	3.3	673	70	10.4
เทคนิคกรุงเทพ	35	9	25.7	35	12	34.3	30	12	40.0
รวม	12,949	1,136	8.8	13,388	1,287	9.6	1,3404	1,425	10.6

ตารางที่ 2 จำนวนผู้ลงทะเบียนและอัตราการลงทะเบียนเมื่อเข้าเรียน จำแนกตามสถาบันปีการศึกษา 2522—2524

สถาบัน	ปีการศึกษา 2522			ปีการศึกษา 2523			ปีการศึกษา 2524		
	จำนวน ที่รับได้	จำนวน ผู้ลงทะเบียน	อัตราการ ลงทะเบียน	จำนวน ที่รับได้	จำนวน ผู้ลงทะเบียน	อัตราการ ลงทะเบียน	จำนวน ที่รับได้	จำนวน ผู้ลงทะเบียน	อัตราการ ลงทะเบียน
จุฬาลงกรณ์	2,975	173	5.8	3,080	156	5.1	3,086	245	7.6
เกษตรศาสตร์	2,123	129	6.1	2,262	94	4.2	2,249	19	0.8
ขอนแก่น	545	5	0.9	602	6	1.0	607	2	0.3
เชียงใหม่	1,181	124	10.5	1,287	149	11.6	1,226	23	1.9
ธรรมศาสตร์	1,935	63	3.2	1,970	70	3.6	1,920	57	3.0
มหิดล	844	66	7.8	845	108	12.7	884	59	6.7
ศรีนครินทรวิโรฒ	1,553	125	8.0	1,571	98	6.2	1,595	89	5.6
ศิลปากร	521	37	7.1	510	48	9.4	520	41	7.9
สงขลานครินทร์	603	7	1.1	553	8	1.5	614	28	4.6
พระจอมเกล้าฯ	634	62	9.8	664	54	8.1	673	6	0.9
เทคนิคกรุงเทพ	35	5	14.3	35	6	1.7	30	0	0.0
รวม	12,949	796	6.1	13,388	797	6.0	13,404	559	4.2

จากตารางที่ 1 และที่ 2 แสดงจำนวนผู้ลงทะเบียนของผู้สมัครก่อนเข้าเรียนและถ้าเรียนแล้ว พบว่าตั้งแต่ปี 2522—2524 อัตราส่วนผู้ลงทะเบียนของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒค่อนข้างสูงมากเมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ

สมมุติฐานที่เกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้ผู้สมัครเข้าเรียนและผู้เข้าเรียนแล้วลงทะเบียนคงจะมีมากมาย อาจเป็นไปได้ใหม่ว่า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไม่ได้ผลิตบุคคลากรที่เป็นไปตามความต้องการของตลาด คำตอบคงจะชัดเจนถ้าได้พิจารณาอัตราการลงทะเบียนที่จำแนกตามสาขาวิชาการต่าง ๆ ดังตารางที่ 3 นี้

ตารางที่ 3 อัตราการสละสิทธิ์ของนิสิตนักศึกษารุ่นสอบเข้าปีการศึกษา 2522-2524 ทั้งสองประเภทจำแนกตามสถาบันและสาขาวิชา

สาขา/ปีการศึกษา	ศึกษาศาสตร์			มนุษยศาสตร์			วิจิตรศิลป์			นิติศาสตร์			สังคมศาสตร์			วิทยาศาสตร์สุขภาพ			วิศวกรรมศาสตร์			เกษตรศาสตร์			อื่นๆ			รวม				
	2522	2523	2524	2522	2523	2524	2522	2523	2524	2522	2523	2524	2522	2523	2524	2522	2523	2524	2522	2523	2524	2522	2523	2524	2522	2523	2524	2522	2523	2524		
สถาบัน																																
จุฬาลงกรณ์	10.0	13.0	8.6	0.8	0.4	1.7	-	-	-	5.3	5.0	7.7	9.9	8.7	8.0	18.0	15.7	20.9	9.3	5.5	5.3	13.3	23.3	11.7	9.3	-	-	-	11.8	10.2	9.8	
เกษตรศาสตร์	23.2	19.7	19.2	13.7	3.7	1.1	-	-	-	-	-	-	3.3	6.1	4.0	23.8	22.9	2.9	0.7	0.0	0.0	18.1	9.4	0.5	-	-	-	-	13.2	10.3	6.7	
ขอนแก่น	6.7	5.8	50.0	-	5.0	20.0	-	-	-	-	-	-	5.0	10.0	30.0	8.5	9.4	25.1	2.3	3.6	10.9	6.4	6.4	14.5	-	-	-	-	6.1	6.5	26.3	
เชียงใหม่	35.4	45.1	41.8	15.6	14.6	4.8	-	-	-	-	-	-	17.0	17.9	12.2	17.4	29.3	19.6	12.7	15.5	13.0	15.5	21.1	21.9	-	-	-	-	18.8	22.9	17.5	
ธรรมศาสตร์	-	-	-	8.8	10.5	5.0	-	-	-	6.0	5.8	6.3	0.1	11.9	11.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8.4	10.5	9.8
มอชิล	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14.1	18.0	12.1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14.1	18.0	12.1
ศรีนครินทรวิโรฒ	31.5	28.9	15.2	32.0	24.7	26.9	-	-	-	-	-	-	18.2	27.4	26.2	42.0	50.2	41.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	31.9	31.1	32.2
ศิลปากร	25.0	20.9	24.0	18.4	17.7	12.9	1.3	0.0	6.8	-	-	-	-	-	-	31.2	44.0	41.6	0.0	2.9	17.1	-	-	-	-	-	-	-	18.5	19.2	20.4	
สวนดุสิต	1.8	40.7	11.3	0.0	0.0	9.4	-	-	-	-	-	-	25.4	35.3	36.0	23.3	30.5	32.3	9.4	58.1	9.8	-	27.9	31.6	15.7	-	-	-	12.4	28.7	20.5	
พระจอมเกล้า	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22.2	11.1	16.6	11.7	11.5	14.2	-	-	-	-	-	-	-	13.2	11.4	14.5	
เทคโนโลยีราชมงคล	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	40.0	51.4	60.0	-	-	-	-	-	-	-	-	40.0	51.4	60.0
รวม	23.6	24.7	18.2	14.2	12.2	9.6	1.3	-	6.6	2.2	5.5	6.7	9.3	11.3	10.05	24.4	22.1	19.7	8.6	14.8	10.3	15.2	11.6	5.7	10.5	-	-	-	14.9	15.6	14.8	

จากตารางที่ 3 จะเห็นได้ว่า สาขาวิชาที่มีอัตราการสละสิทธิ์มากที่สุดในปี 2522 — 2524 คือ ศีลภาสาตร์ รองลงมาได้แก่ สาขาวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ สาขามนุษยศาสตร์ และสาขาสังคมศาสตร์ ตามลำดับ

การที่ทบวงมหาวิทยาลัยดำริจะแก้ปัญหาการสละสิทธิ์ของผู้สมัคร โดยการจำกัดการเลือกวิชาให้น้อยลงน่าจะเป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ สาเหตุที่แท้จริงของการเลือกเพื่อเอาไว้อแล้วสละสิทธิ์ภายหลังน่าจะมีสองประการ คือ ประการแรกเกิดจากการจำกัดจำนวนการเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย ประการที่สองเกิดจากมหาวิทยาลัยไม่ได้เปิดวิชาที่ผู้สมัครหรือตลาดต้องการ ผู้สมัครที่ไม่แน่ใจว่าจะสามารถชิงเข้าเรียนในวิชาที่ตนต้องการจึงต้องสมัครเพื่อเลือกเอาไว้อแม้จะไม่อยากเรียนก็ตาม เมื่อมีโอกาสดีกว่าจึงพร้อมที่จะสละสิทธิ์ภายหลัง

ข้อมูลที่ควรแก่การตกใจ อีกส่วนหนึ่ง ได้แก่ ข่าวการประชุม ของคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ เมื่อ 28 มกราคม 2527 แจ้งว่า ผู้สำเร็จการศึกษาฝึกหัดครูทุกระดับและทุกสังกัด รวมทั้งสิ้น 49,041 คน แยกเป็นระดับสูงกว่าปริญญาตรี 745 คน ระดับปริญญาตรี 20,778 คน ระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า 26,861 คน ระดับต่ำกว่าอนุปริญญา 657 คน แต่จำนวนที่รับได้มีเพียง 10,042 คน จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาฝึกหัดครูจึงเกินกว่าตำแหน่งครูที่หน่วยงานจะรับได้ถึง 38,999 คน

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒคงจะต้องคิดหนักหน่อย เพราะนิสิตในคณะศึกษาศาสตร์มีมากกว่าคณะอื่นหลายเท่า การที่นิสิตสละสิทธิ์โดยที่ยังเรียนไม่จบ ทำให้สูญเสียงบประมาณของชาติ ไม่สามารถใช้ทรัพยากรของมหาวิทยาลัยได้เต็มที่ และบังเอิญมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเปิดสาขาวิชาที่ไม่ได้รับความนิยมของผู้เรียน ไม่เป็นไปตามความต้องการของตลาด จึงทำให้เกิดภาวะที่น่าเป็นห่วงอนาคตของมหาวิทยาลัย

ผู้เขียนไม่มีความรู้เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัยเอกชน แต่พบว่ามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งซึ่งอยู่หน้าบ้านของผู้เขียน คือวิทยาลัยเทคโนโลยีสยามซึ่งรับนักเรียนที่จบจากมัธยมปลายเข้าเรียนต่อสายอาชีพ กิจการของวิทยาลัยเจริญรุ่งหน้าเป็นลำดับ มีบริเวณและอาคารใหญ่โตเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และก็ดูเหมือนว่าจะเป็นจริงกับวิทยาลัยอื่น ๆ ที่เป็นของเอกชน ส่วนมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยที่ผลิตบุคลากรที่ไม่เป็นไปตามความต้องการของตลาด มีจำนวนนิสิตลดลงเรื่อย ๆ

ผู้อ่านย่อมจะมีสิทธิ์ที่จะไม่เห็นด้วยต่อการผลิตบุคลากรเพื่อสนองความต้องการ ของตลาด
คิดว่ามหาวิทยาลัยควรจะคำนึงถึงความเป็นเลิศทางวิชาการเป็นสำคัญ ควรมีลักษณะเป็นหอคย
งาช้าง

สำหรับผู้เขียนเองไม่ขัดข้องที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจะเดินทางไหน ขออยู่ทางเดียว
คืออย่าเดินไปสู่จุดดับก็แล้วกัน

มอง มศว สงขลาในอนาคต

กฤตวิทย์ ดวงสร้อยทอง

ผู้เขียนรับราชการที่ มศว สงขลา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2512 เป็นสมาชิกสภาคณาจารย์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 เป็นประธานสภาคณาจารย์มา 4 สมัย รวม 7 ปี เป็นจนกระทั่งมีใบปลิวให้ลาออกก็หลายครั้ง ลาออกเองก็หลายครั้ง แต่ก็ยังมีคนเลือกขอให้ไปต่อไปอีกเลยยังไม่ทราบว่าจะไปให้ต้องออกไปปลิวอีกก็ไป และจะเป็นอีกกี่สมัย ก็คงขึ้นอยู่กับอาจารย์ส่วนใหญ่ว่าจะเลือกใครตามวิถีของระเบียบที่วางไว้

ตลอดระยะเวลาที่ผู้เขียนเป็นประธานสภาคณาจารย์ ถือตามระเบียบที่วางไว้เป็นนโยบายในการทำงาน สิ่งนั้นก็คือน้ำหนักของสภาคณาจารย์เป็นแต่เพียงฝ่ายที่ให้คำปรึกษาและเสนอข้อคิดเห็นในด้านต่าง ๆ แก่มหาวิทยาลัย นำความคิดและมติของที่ประชุมสภาคณาจารย์เสนอต่อทางมหาวิทยาลัย ส่วนผลจะออกมาในรูปใดขึ้นอยู่กับมติของที่ประชุมว่าจะดำเนินการไปอย่างไร แต่ทุกอย่างที่ดำเนินการจะต้องอยู่ในหลักการอยู่ในเหตุผล และเคารพซึ่งกันและกัน

รวมถึงยอมรับฟังในเหตุผลแต่ละฝ่ายด้วย สภาคณาจารย์มีหน้าที่ประสานงานและเสริมสร้างความเข้าใจอันดีงามให้เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัย ไม่ใช่เป็นตัวประสานงานสร้างความแตกแยก การทำตามนโยบายนี้ หลายคนจึงดูว่าเป็นการเอาใจผู้บริหาร เข้าข้างผู้บริหาร ซึ่งก็แล้วแต่จะมอง การพิจารณาทุกครั้งหากไม่รู้จักหน้าที่ขอบเขตการรับผิดชอบก็น่าเป็นเรื่องที่ต้องคิดกันบ้าง

สมาชิกสภาคณาจารย์เข้าง่ายลาออกง่าย เป็นตำแหน่งที่ไม่มีค่าตอบแทน ไม่มีเบี้ยประชุม ไม่ได้รับการพิจารณาเป็นความดีความชอบพิเศษ ดีไม่ดีไปขวางทางอาจกลายเป็นฝ่ายตรงข้ามของผู้มีอำนาจ เป็นฝ่ายค้านของฝ่ายบริหาร ซึ่งไม่เป็นผลดีต่อสมาชิก จึงมักจะมีคนพูดกันอยู่เสมอว่าสมาชิกสภาคณาจารย์เข้าง่าย ออกง่าย ใครตั้งความหวังไว้มากก็ผิดหวังมาก โปรดอย่าได้คิดว่าท่านจะได้อะไรจากการเข้ามาเป็นสมาชิกสภาคณาจารย์ แต่ให้คิดว่าท่านจะมาทำประโยชน์อะไรให้แก่สภาและคณาจารย์

* “กฤตวิทย์ ดวงสร้อยทอง ประธานสภาคณาจารย์ มศว. สงขลา

งานของสภาคณาจารย์ นอกเหนือจากข้อเสนอแนะแล้ว ดูไปเหมือนไม่มีอะไร บางเรื่องการเสนอของสภาคณาจารย์ก็มีคนพูดว่าเขากำลังคิดจะทำอยู่แล้ว แต่ยังไม่ไดลงมือ บางเรื่องก็พูดว่าสภาคณาจารย์ไม่ได้ทำเองดีแต่เสนอและก้าวก่ายหน้าที บางเรื่องที่เสนอก็ก็นำไปขัดผลประโยชน์แก่คนบางคน และมีอีกฝ่ายได้ผลประโยชน์ก็ว่าสภาฯ ไม่เป็นกลาง บางเรื่องเช่นการปรับสถานภาพ ขณะดำเนินการก็มีการโจมตีว่าเห็นแก่ตัว เอาเปรียบครูทั่ว ๆ ไปพอได้ผล 6—7—9 ก็มีผู้พูดว่าเรื่องนี้ฝ่ายบริหารคิดไว้แล้ว ผู้ที่ไม่ได้ประโยชน์จากระบบ 6—7—9 ก็โวยวายว่าทำให้เกิดได้เปรียบเสียเปรียบผู้ที่ได้ประโยชน์ทั้ง ๆ ที่ก่อนหน้านี้ไม่เห็นบอกว่าผมไม่เอาก็ไม่พูดอะไร เรื่องหนึ่งที่สภาคณาจารย์ มศว สงขลา คิดเสนอให้มหาวิทยาลัยจ่ายค่าตรวจข้อสอบ ค่าคุมสอบ ประจำภาคเรียนก็มีปฏิกิริยามาทันทีว่าเห็นแก่ตัว โธ่บ้านใกล้ ๆ ว่านอกจากเขาได้ค่าคุมสอบแล้วยังมีบริการต่าง ๆ ในระหว่างคุมสอบอีกด้วย คนที่สอนแล้วไม่สอบปลายทอม หากมีค่าคุมสอบจะได้เปลี่ยนใจบ้าง แต่เพื่อลดการขัดแย้งจึงต้องงด งานของสภาคณาจารย์ มศว สงขลาในอดีตเคยก้าวออกไปข้างนอก เช่น ทำหนังสือถึงเทศบาลให้ปรับปรุงถนน ทำหนังสือถึงกรมโรงงานขอให้ปิดโรงงานปลาป่น เพราะส่งกลิ่นรบกวน ฯลฯ ในระยะหลัง ๆ มุ่งที่จะเสนอแนะมหา-

วิทยาลัยโดยตรง จะได้ผลหรือไม่ขึ้นอยู่กับเหตุผลของสภาคณาจารย์รวมกับความจริงจัง และการยอมรับของฝ่ายบริหาร

ในปี พ.ศ. 2527 นี้ มศว สงขลา จะมีอายุครบ 15 ปี และสภาคณาจารย์ก็มีอายุครบ 10 ปี 15 ปีที่ผ่านมา มศว สงขลา มีรองอธิการบดี 5 คน การเติบโตด้านอาคารมีมาตลอด แต่การเติบโตเช่นนี้น่าจะไม่ใช่ว่าจุดประสงค์หลักของการจัดตั้งมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยน่าจะต้องเป็นเลิศในทางวิชาการ เป็นศูนย์บริการทางวิชาการ น่าจะต้องเขียนบทสรุป มศว สงขลา ในรอบ 15 ปี แต่อย่างไรก็ตาม ระบบราชการที่ยึดถือเอาแต่ระเบียบกฎเกณฑ์ ขอบบังคับบังคับ ระบบวิชาการก็ต้องลดความสำคัญลง เช่น การลงเวลาทำงาน การเซ็นชื่อออกนอกมหาวิทยาลัย การเซ็นชื่อในภาคฤดูร้อน ทางวิชาการจะเห็นว่าไม่จำเป็นมากนัก แต่ฝ่ายบริหารว่าเป็นระเบียบที่ต้องปฏิบัติการขัดแย้งในสองลักษณะนี้เป็นส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตและความก้าวหน้าของมหาวิทยาลัย

มศว สงขลา ในปัจจุบันมีคณะต่างๆ อยู่ 4 คณะ คือศึกษาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ มีหน่วยงานที่เทียบเท่าคณะอีก 2 หน่วยงาน คือ บัณฑิตวิทยาลัย (ที่จริงก็เป็นคณะ) และสถาบันทักษิณคดี (ดูใหญ่กว่าคณะต่างๆ เสียอีก) ในอนาคตคงจะ

เปิดคณะพลศึกษา แต่ที่จะเปิดคณะพยาบาล-
ศาสตร์เหมือน มศว บางแผนคงต้องอีกนาน
ปัญหาที่ขัดข้องของ มศว สงขลา ก็คืองบประมาณ
การที่ต้องมีประชุมที่ประสานมิตรบ่อยครั้ง ทำ
ให้งบประมาณค่าเดินทางของ มศว สงขลาสูง
มาก เพราะต้องเดินทางไกลกว่าทุกวิทยาเขต
งบประมาณโดยเฉพาะของสภาคณาจารย์ของ
จุฬาฯ งบประมาณค่าเบี้ยประชุมของสมาชิก
สภาคณาจารย์ 23 ครั้ง รวมเป็นเงิน 95,300.-
บาท ของวิทยาเขตประชุมประมาณปีละ 20
ครั้ง ไม่มีเบี้ยเลี้ยงเลย เงินอุดหนุนทุกรายการ
เกิน 30,000 บาท ก็ได้ยกเติมที่ ขาดเงิน
ขาดงบประมาณ ปัญหาอื่น ๆ ก็ตามมาใครจะว่า
เงินไม่สำคัญ

จะยอมรับกันหรือไม่ก็ตามว่ามหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ แม้จะเป็นมหาวิทยาลัย
แต่การผลิตบัณฑิตส่วนใหญ่ก็ยังเน้นคณะศึกษาศาสตร์เป็นหลักหรือผลิตมากกว่าคณะอื่น ๆ
บุคคลภายนอกก็ดู มศว เป็นมหาวิทยาลัยที่ผลิต
ครูเป็นหลัก และยังไม่สามารถบอกได้แน่นอนว่า
บัณฑิตสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และวิทยา-
ศาสตร์ ที่เราผลิตจะไปประกอบอาชีพอะไร
ก็น่าจะต้องมีบทสรุปเกี่ยวกับอนาคตของบัณฑิต
ทางสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และวิทยา-
ศาสตร์ ว่าในอนาคตเราจะผลิตไปให้ใครตลาด
ที่จะรับมีใคร

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทั้ง 8 วิทยา
เขต (มีรองอธิการบดีวิทยาเขต 7 คน) ในแต่
ละวิทยาเขตก็มีข้อดีข้อเสียต่างกัน เช่น มศว
สงขลามิวิชาโทไทยคดี วิชาโทมาเลย์ ซึ่งไม่มี
เปิดที่วิทยาเขตอื่น บางแผนมีคณะพยาบาลศาสตร์
พิพิธภัณฑสถาน้ำมีศูนย์วิทยาศาสตร์ทางทะเล
เช่นเดียวพิษณุโลกมีศูนย์สุโขทัยต่อไปอาจจะมี
สถาบันนานาชาติศึกษา สารคามก็อาจจะมีอีสาน
คดีศึกษา ต่อจากสถาบันวิจัยศิลป์และวัฒนธรรม
อีสาน หากมีการระดมกำลังอาจารย์ที่มีอยู่ให้เต็ม
ที่กำจัดความซ้ำซ้อนในการเปิดสอนวิชาต่าง ๆ
ที่มีอยู่ใน มศว ความเป็นเลิศทางวิชาการใน
มศว เป็นสิ่งที่น่าจะทำได้และทำได้อย่างดีเพียง
แต่ความร่วมมือของคณาจารย์จะมีมากน้อยเพียง
ใด ฝ่ายใดจะเป็นฝ่ายเริ่ม และจะมีการสนับสนุน
จากฝ่ายบริหารมากน้อยเพียงใด และจนถึงขณะ
นี้ผู้เขียนยังคิดว่า การซ้ำซ้อนภายในยังมีอีกมาก
มากจนดูว่าอ่อนแอในทางวิชาการ

ในอนาคตอันใกล้นี้ ผู้เขียนยังคิดว่า พระ
ราชบัญญัติใหม่ของศรีนคริน ๖ ยังคงไม่สามารถ
จะออกมาได้เช่นเดียวกับ พ.ร.บ. มหาวิทยาลัย
ใหม่ที่จะตั้งที่นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี
นครศรีธรรมราช อุบลราชธานี อยุธยา ลพบุรี หรือ
ตลอดจนมหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัย-
บูรพา ก็คงจะต้องรื้อจนกว่ารัฐบาลจะแน่ใจใน
ความร่วมมือของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตลอด

จนสามารถปรับความขัดแย้งของพรรคการเมือง
ที่ร่วมรัฐบาลได้สิ่งที่ฮือฮาเป็นแต่เพียงการผลักดัน
ให้การจัดตั้งอยู่ในแผนพัฒนาระยะที่ 6 ซึ่ง
จะมาถึงในปี พ.ศ. 2530 การดำเนินการใน
เรื่องต่างๆ รัฐบาลจึงจำเป็นต้องเลือกเอาวิธีที่
หลีกเลี่ยงการออกกฎหมายใหม่ เลี่ยงการออก
พระราชบัญญัติแต่จะใช้วิธีออกเป็นกฎทบทวน
แทน ฉะนั้นอนาคตของครีนิครินทร์ในอายุ
รัฐบาลนี้คงเป็นครีนิครินทร์ในรูปที่เหมือนเดิม
เพียงแต่จะต้องแต่งตัวแต่งกายให้ดีขึ้น นั่นก็คือ
ดำเนินการไปตาม พ.ร.บ. ที่มีอยู่และคงเน้นที่
คณะศึกษาศาสตร์เหมือนเดิม วิชาเอกคงจะต้อง
เพิ่มตามความต้องการของตลาด เช่น ธุรกิจศึกษา
ธุรกิจการโรงแรม การท่องเที่ยว ธุรกิจภาพ
ยนต์ การแสดงและโฆษณา ประชาสัมพันธ์
การแสดงและโฆษณาประชาสัมพันธ์ ธุรกิจ
สื่อมวลชนวารสาร—หนังสือพิมพ์ อุตสาหกรรม
ศึกษา การศึกษา ก่อนวัยเรียน การศึกษา
นอกระบบ—การศึกษาออกโรงเรียน ในภาค
วิชาภาษาตะวันออกแทนที่จะมีเพียงภาษาไทย
ภาษาบาลี ก็อาจต้องขยายเป็นภาษาอาหรับ
ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น ภาษาบาลี ภาษาสันสกฤต
ภาควิชาภาษาตะวันตกก็อาจต้องเปิดแผนกภาษา
เยอรมัน ฝรั่งเศส สเปน รัสเซีย ฯลฯ และ
เป็นที่น่าเสียดายอย่างยิ่งหากว่าเมื่อจบวิทยาเขต
ปทุมวันแล้ว ไม่ดำเนินการ เปิดภาษาเยอรมัน

ฝรั่งเศส ในวิทยาเขตอื่น ๆ อีก

วิทยาเขตสงขลา หากจะเปิดคณะเพิ่มขึ้น
ใหม่นอกเหนือจากคณะพลศึกษาแล้วก็น่าจะเปิด
ไปตามทรัพยากรและความต้องการของตลาด
แรงงาน เช่น เปิดคณะที่จะผลิตบัณฑิตไปทำงาน
ในสาขาวิชาชีพการทำเรือ การประมง ก๊าซธรรมชาติ
น้ำมัน การยาง การขนส่งทางทะเล
อุตสาหกรรมโรงงานการแสดงศิลปวัฒนธรรม
ท้องถิ่น ในขณะที่เดียวกันต้องพยามแก้ไขใน
ความคิดว่าการผลิตบัณฑิตในสาขาใหม่ๆ จะผลิต
เพื่ออะไร เช่น เปิดคณะพลศึกษา จะผลิตบัณฑิต
เพื่อเป็นครูพลศึกษาที่มีคุณภาพ หรือผลิตนัก
กีฬา นักพลศึกษา เปิดคณะวิทยาศาสตร์เพื่อ
ผลิตครูวิทยาศาสตร์ที่เชี่ยวชาญหรือผลิตนักวิทยา
ศาสตร์ เปิดคณะนาฏศิลป์เพื่อผลิตนักแสดง
หรือผลิตครูสอนนาฏศิลป์ที่มีคุณภาพ ฯลฯ การ
จะเปิดสาขาวิชาใหม่ๆ นี้ มีความพร้อมในเรื่อง
งบประมาณ บุคลากรแล้วหรือยัง ในขณะที่
เดียวกันงานประจำที่ดำเนินการในขณะนี้ ใน
ด้านการผลิตบัณฑิตมีโครงการที่จะฝึกนิสิตให้
รู้จักแก้ปัญหาและความพร้อมที่จะไปปฏิบัติงาน
หรือไม่ มีโครงการส่งเสริมจริยธรรมของนิสิต
มากนักน้อยเพียงใด ในด้านวิชาการ การจัดตั้ง
ศูนย์แปลเอกสารต่างประเทศ จะเริ่มได้หรือยัง
โครงการพัฒนาสุขภาพอนามัยนอกเหนือไปจาก

แข่งขันกีฬาจะทำเมื่อใด สวัสดิการของมหาวิทยาลัยในขณะนี้จะเพิ่มขึ้นได้อีกหรือไม่ ฯลฯ เป็นเรื่องที่จะต้องคิดและทำในขณะที่อายุของ มศว สงขลา ครบ 15 ปี และเตรียมการฉลองวันเกิดครบ 15 ปี ไว้อย่างไร อย่าให้เงียบเหมือนวันเกิดมหาวิทยาลัยศรีนครินทร-วิโรฒ ในรอบ 30 ปีเลย

สิ่งที่แน่นอน อาจเป็นสิ่งที่ไม่แน่นอน
และสิ่งที่ไม่แน่นอน อาจเป็นสิ่งที่แน่นอน
อนาคตอันใกล้นี้ มศว สงขลา อาจเป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อาจมีโรงเรียนสาธิต ม.อ. เกิดขึ้นในวิทยาเขตสงขลา วันนั้นก็ต้องสรุปอนาคตของสงขลาอีกครั้ง